

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อศึกษาผลของการฝึกอานาปานสติสมาธิที่มีต่อระยะเวลาการฟื้นตัวหลังจากการออกกำลังกาย ในบทนี้เป็นการเสนอวิธีการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ได้กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชาย วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีอายุ 16 ปี (เกิดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2532) ปีการศึกษา 2548 จำนวน 1,025 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชาย วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ ที่มีอายุ 16 ปี (เกิดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2532 ถึง 31 ธันวาคม 2532) ปีการศึกษา 2548 ที่มีสมรรถภาพทางด้านร่างกายใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คน โดยได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sample) ดังนี้

1. รับสมัครนักศึกษาที่สนใจเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบสมรรถภาพทางด้านร่างกายในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นนักศึกษาชาย วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ ที่มีอายุ 16 ปี (เกิดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2532 ถึง 31 ธันวาคม 2532) จำนวน 50 คน

2. นำนักศึกษาที่สมัคร ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 50 คน ทำการทดสอบสมรรถภาพทางด้านร่างกาย ได้แก่ ซัพพอร์ชแพ็ค ความดันโลหิต ความจุปอด และระบบไหลเวียนโลหิต เป็นต้น แล้วเลือกนักศึกษาที่มีสมรรถภาพทางด้านร่างกายสมบูรณ์ใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3. นำกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน มาสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน

4. กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 3 นำมาจับฉลาก เพื่อกำหนดกลุ่มทดลอง ดังนี้

กลุ่มทดลอง ฝึกอานาปานสติสมาธิหลังจากการออกกำลังกาย

กลุ่มควบคุม ไม่ฝึกอานาปานสติสมาธิหลังจากการออกกำลังกาย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการฝึก และเครื่องมือในการวิจัยดังนี้ดังนี้

1. เครื่องวัดอัตราการเต้นของหัวใจ (Heart Rate Monitor) (ภาคผนวก ก)
2. จักรยานวัดงาน (Bicycle Ergo meter)
3. แบบฝึกอานาปานสติสมาธิ โดยวิธีการนับลมหายใจเข้าออก (ภาคผนวก ข)

3.1 พักก่อนก่อนฝึกสมาธิ เมื่อกลุ่มทดลองมาถึงยังสถานที่ฝึกสมาธิ ให้ทำการพักก่อนก่อนฝึกสมาธิเป็นเวลา 5 นาที เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการฝึกสมาธิให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.2 การฝึกสมาธิ วิธีนับลมหายใจเข้าออก คือ การนับเป็นชุด โดยให้นับลมหายใจ เข้า - ออก เป็นนับ 1 เข้า - ออกนับ 2 เข้า - ออกนับ 3 เข้า - ออกนับ 4 เข้า - ออกนับ 5 แล้วขึ้นต้นนับ 1 ถึง 6 นับ 1 ถึง 7 นับ 1 ถึง 8 นับ 1 ถึง 9 และนับจนกระทั่งนับ 1 ถึง 10 เป็นอันว่าครบชุดที่ 1 และนับเป็นชุดที่ 2 . . . . 3 ไปเรื่อยๆ

1--2--3--4--5

1--2--3--4--5--6

1--2--3--4--5--6--7

1--2--3--4--5--6--7--8

1--2--3--4--5--6--7--8--9

1--2--3--4--5--6--7--8--9--10 ครบชุด 1 (20 นาที)

การนับแบบวิธีเป็นชุดดังกล่าว มีผู้สนใจฝึกปฏิบัติอยู่มากเช่นกัน เพราะเป็นการบังคับจิตใจอยู่ในกรอบได้ดี ฝึกบังคับจิตใจให้เกิดสมาธิได้เร็วและง่าย (พฤทธิ เจริญวงศ์ษา, 2539)

3.3 พักผ่อนหลังการฝึกสมาธิ เมื่อกลุ่มทดลองทำการฝึกสมาธิเสร็จก็ให้ทำการพักผ่อนเป็นเวลา 5 นาที เพื่อเป็นการผ่อนคลาย

4. โปรแกรมการออกกำลังกาย โดยการเดินแอโรบิคค้ำยัน (ภาคผนวก ค)
5. อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
  - 5.1 เครื่องชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงมาตรฐาน
  - 5.2 นาฬิกาจับเวลา 3 เรือน
  - 5.3 กระดาษบันทึก
  - 5.4 พรอทวัดอุณหภูมิห้อง

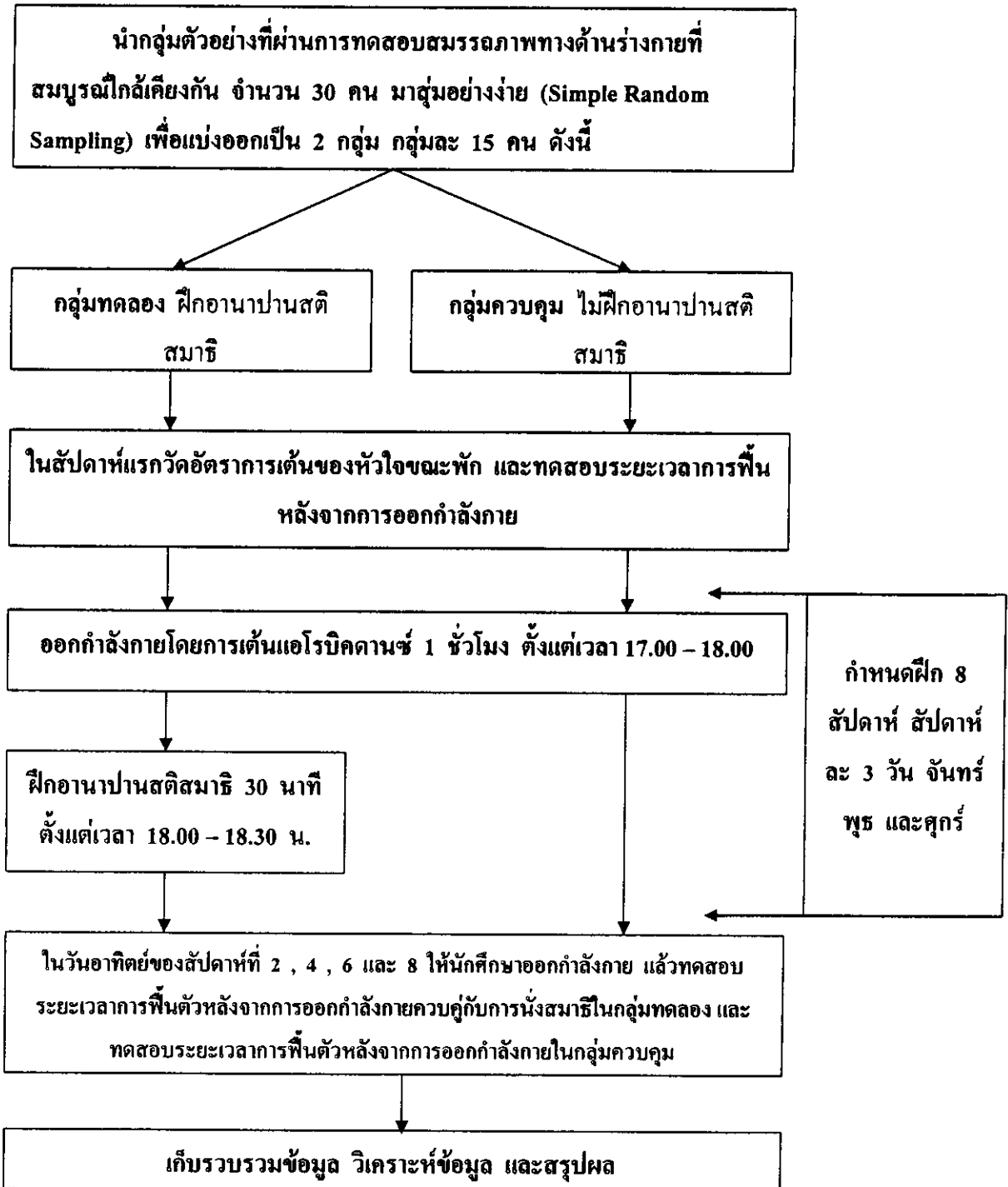
วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการทดลองในการศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. จัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ แบบฝึก เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล
2. กำหนดวันฝึก 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ พุธ และศุกร์ เวลา 17.00 – 19.00 น. ตั้งแต่วันที่ 9 มกราคม 2549 ถึง วันที่ 3 มีนาคม 2549
3. ฝึกผู้ช่วยนักวิจัยในการทดสอบระยะเวลาการฟื้นตัวหลังจากการออกกำลังกาย โดยทดสอบกับนักเรียนชาย มัธยมปลายชั้นปีที่ 4 โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชวราวุฒสงขลา หลังจากการออกกำลังกาย จนเกิดความชำนาญ
4. ผู้วิจัยได้สอบถามสภาพจิตใจของผู้เข้ารับการฝึก และอธิบายให้ได้เข้าใจในขั้นตอนต่างๆ ก่อนการฝึก
5. ทดสอบอัตราการเต้นของหัวใจขณะพัก และทดสอบระยะเวลาการฟื้นตัวหลังจากการออกกำลังกายในสัปดาห์แรกก่อนการฝึก โดยใช้เครื่องวัดอัตราการเต้นของหัวใจ (Heart Rate Monitor) หนึ่งเครื่องต่อหนึ่งคน
6. กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมต้องอบอุ่นร่างกาย ยืดเหยียดกล้ามเนื้อ และข้อต่อ ก่อนจึงเริ่มออกกำลังกายโดยการเดินแอโรบิคค้ำยัน พร้อมกันรวมเป็นเวลา 1 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 17.00 – 18.00 น. หลังจากนั้นกลุ่มทดลองต้องมาฝึกอานาปานสติสมาธิหลังจากการออกกำลังกายต่อเป็นเวลา 30 นาที ตั้งแต่ 18.00 – 18.30 น.
7. ในวันอาทิตย์ของสัปดาห์ที่ 2 , 4 , 6 และ 8 ให้นักศึกษาออกกำลังกาย แล้วทดสอบระยะเวลาการฟื้นตัวหลังจากการออกกำลังกายควบคู่กับการนั่งสมาธิในกลุ่มทดลอง และทดสอบระยะเวลาการฟื้นตัวหลังจากการออกกำลังกายในกลุ่มควบคุม โดยใช้เครื่องวัดอัตราการเต้นของหัวใจ (Heart Rate Monitor) หนึ่งเครื่องต่อหนึ่งคน

8. นำผลการทดสอบระยะเวลาฟื้นตัวหลังจากการออกกำลังกายของกลุ่มทดลองมาเปรียบเทียบ ก่อน - หลังการฝึก และเปรียบเทียบระหว่าง 2 กลุ่ม เพื่อวิเคราะห์ และสรุปผลการทดลอง

ภาพประกอบที่ 6 ขั้นตอนการดำเนินการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมีดังนี้

1. ทดสอบระยะเวลาการฟื้นตัวหลังจากการออกกำลังกายของทั้ง 2 กลุ่ม ก่อนการฝึก
2. ทดสอบระยะเวลาการฟื้นตัวหลังจากการออกกำลังกายของทั้ง 2 กลุ่ม หลังการฝึกในวันอาทิตย์ของสัปดาห์ที่ 2 , 4 , 6 และ 8 ตามลำดับ
3. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อนำมาใช้ในการสรุปผลการวิจัย และเสนอแนะความคิดเห็นที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เปรียบเทียบระยะเวลาการฟื้นตัวหลังจากการออกกำลังกายในกลุ่มทดลองในสัปดาห์ที่ 2 , 4 , 6 และ 8 ตามลำดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการเปรียบเทียบความแตกต่าง
4. เปรียบเทียบหาความแตกต่างของระยะเวลาการฟื้นตัวหลังจากการออกกำลังกายระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม หลังการทดลองสัปดาห์ที่ 8 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการเปรียบเทียบความแตกต่าง